Euroopa Parlament
2019-2024

Kalanduskomisjon

2022/2148(INI)

5.4.2023

RAPORTI PROJEKT

Hiina püügitegevuse mõju kohta ELi kalandusele ja edasiste sammude kohta
(2022/2148(INI))

Kalanduskomisjon

Raportöör: Pierre Karleskind

SISUKORD

lk

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....3

SELETUSKIRI 8

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

Hiina püügitegevuse mõju kohta ELi kalandusele ja edasiste sammude kohta (2022/2148(INI))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1380/2013 ühise kalanduspoliitika kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1954/2003 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2371/2002 ja (EÜ) nr 639/2004 ning nõukogu otsus 2004/585/EÜ[1],

– võttes arvesse nõukogu 29. septembri 2008. aasta määrust (EÜ) nr 1005/2008, millega luuakse ühenduse süsteem ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vältimiseks, ärahoidmiseks ja lõpetamiseks ning muudetakse määrusi (EMÜ) nr 2847/93, (EÜ) nr 1936/2001 ja (EÜ) nr 601/2004 ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 1093/94 ja (EÜ) nr 1447/1999[2],

– võttes arvesse nõukogu 7. detsembri 2020. aasta määrust (EL) 2020/1998, mis käsitleb inimõiguste raske rikkumise vastu suunatud piiravaid meetmeid[3],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu ettepanekut võtta vastu määrus, millega keelatakse sunniviisilise töö tulemusena valminud tooted liidu turul (COM(2022)0453) ja parlamendi raporti projekti selle ettepaneku kohta,

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu ettepanekut võtta vastu direktiiv, mis käsitleb äriühingute kestlikkusalast hoolsuskohustust ja millega muudetakse direktiivi (EL) 2019/1937 (COM(2022)0071) ja parlamendi raporti projekti selle ettepaneku kohta,

– võttes arvesse komisjoni 20. mai 2020. aasta teatist „Strateegia „Talust taldrikule““ (COM(2020)0381) ja parlamendi 20. oktoobri 2021. aasta resolutsiooni selle kohta[4],

– võttes arvesse komisjoni 20. mai 2020. aasta teatist „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030“ (COM(2020)0380) ja parlamendi 9. juuni 2021. aasta resolutsiooni selle kohta[5],

– võttes arvesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 10. detsembri 1982. aasta mereõiguse konventsiooni,

[1] ELT L 354, 28.12.2013, lk 22.
[2] ELT L 286, 29.10.2008, lk 1.
[3] ELT L 410 I, 7.12.2020, lk 1.
[4] ELT C 184, 5.5.2022, lk 2.
[5] ELT C 67, 8.2.2022, lk 25.

– võttes arvesse 1. novembri 1974. aasta rahvusvahelist konventsiooni inimelude ohutusest merel,

– võttes arvesse 6. märtsi 1948. aasta konventsiooni, millega loodi Rahvusvaheline Mereorganisatsioon,

– võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 14. juuni 2007. aasta kalandustöö konventsiooni (nr 188),

– võttes arvesse 2. aprilli 1993. aasta Torremolinose protokolli ja 2012. aasta Kaplinna lepingut,

– võttes arvesse kaugpüügi nõuandekomisjoni ja turgude nõuandekomisjoni 13. detsembri 2022. aasta arvamust (R-06-22/WG4-WG5),

– võttes arvesse 2022. aasta detsembri uuringut „Kalanduskomisjoni teadusuuring. Hiina roll ülemaailmses kalandus- ja vesiviljelussektoris ja Hiina mõju neile“,

– võttes arvesse 22. novembri 2009. aasta lepingut seoses ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) raames sõlmitud otsusega, milles käsitletakse sadamariigi meetmeid ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vältimiseks, ärahoidmiseks ja lõpetamiseks,

– võttes arvesse 4. märtsi 2023. aasta lepingut mere elurikkuse väljaspool riiklikku jurisdiktsiooni olevatel aladel säilitamise ja kestliku kasutuse kohta,

– võttes arvesse Euroopa Liidu ja Hiina Rahvavabariigi vahel 16. juulil 2018 sõlmitud ookeanipartnerlust,

– võttes arvesse komisjoni 12. märtsi 2019. aasta ühisteatist Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule ja nõukogule ELi ja Hiina suhete strateegiliste väljavaadete kohta (JOIN(2019)0005),

– võttes arvesse oma 5. juuli 2022. aasta resolutsiooni India ja Vaikse ookeani piirkonna strateegia kohta kaubanduse ja investeeringute vallas[6],

– võttes arvesse 2017. aasta 13ndat viieaastast tegevuskava Hiina kaugpüügi arendamise kohta,

– võttes arvesse kodukorra artiklit 54,

– võttes arvesse kalanduskomisjoni raportit (A9-0000/2023),

A. arvestades, et määruse (EL) nr 1380/2013 artiklis 28 täpsustatakse, et Euroopa Liit arendab oma kalandusalaseid välissuhteid eesmärgiga tagada mere bioloogiliste ressursside ja merekeskkonna säästev kasutamine, majandamine ning kaitse;

[6] ELT C 47, 7.2.2023, lk 15.

B. arvestades, et määruse (EÜ) nr 1005/2008 artiklis 12 sätestati ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi (edaspidi „ETR-kalapüük“) teel saadud kalatoodete impordi keeld;

C. arvestades, et praeguse seisuga on neljal ELi mittekuuluval riigil punane kaart ja kaheksal ELi mittekuuluval riigil kollane kaart;

D. arvestades, et Hiinal on kõige suurem kaugpüügilaevastik maailmas ning Hiina on maailma suurim kalajahu importija[7];

E. arvestades, et EL toetab säästva kalapüügi arengut ja majandamist, sealhulgas seire, kontrolli ja järelevalve võimekuse parandamise meetmeid ETR-kalapüügi vastu võitlemisel;

F. arvestades, et Hiina Rahvavabariik allkirjastas 2022. aasta juunis Maailma Kaubandusorganisatsiooni kalandustoetuste kokkuleppe;

G. arvestades, et Hiina Rahvavabariik ratifitseeris 2022. aasta juunis Põhja-Jäämere keskosas reguleerimata avamerekalapüügi vältimist käsitleva kokkuleppe;

H. arvestades, et EL ja Hiina Rahvavabariik sõlmisid 2018. aastal kahepoolse kokkuleppe, mida kutsutakse ookeanipartnerluseks, mille eesmärk on parandada ookeanide rahvusvahelise juhtimise alast koostööd ning mille alaline töörühm kohtub üks või kaks korda aastas;

I. arvestades, et Ameerika Ühendriikide rahandusministeeriumi välisvarade järelevalve asutus kehtestas sunniviisilise töö kahtluste tõttu kogu maailmas rakendatava inimõiguste rikkujate vastase ELi sanktsioonirežiimi alusel sanktsioonid mitmetele Hiina kalandusettevõtetele;

J. arvestades, et Hiina kogu merepüük jääb praegu 14 ja 16 miljoni tonni vahele, millest kolm kuni neli miljonit tonni moodustab kaugpüük, mis on suures osas saadud süvapüügist Lääne-Aafrika ning Lõuna-Ameerika lääneosa (Ecuador ja Peruu) lähedastes vetes[8];

K. arvestades, et 39 % 2017. aastal ELi imporditud tuunikalafileedest, millele kohaldati 0 % autonoomseid tariifikvoote, pärines Hiinast[9];

L. arvestades, et Hiina tugevdas 2020. aastal oma määrust kaugpüügi haldamise kohta; arvestades, et Hiina võttis 2017. aastal kohustuse piirata 2020. aastaks oma kaugpüügilaevastikku 3000 laevani;

Maksimaalse läbipaistvuse tagamine

[7] Pauly, D. et al., „Kalanduskomisjoni teadusuuring. Hiina roll ülemaailmses kalandus- ja vesiviljelussektoris ja mõju neile“, Euroopa Parlament, struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika osakond, Brüssel, 2022, lk 14 ja 28.
[8] Ibidem, lk 14.
[9] Kaugpüügi nõuandekomisjoni arvamus (R-10-20/WG1), juuli 2020.

1. peab kahetsusväärseks läbipaistvuse puudumist Hiina kaugpüügilaevastiku laevade arvu osas; märgib, et Hiina laevastik koosneb kokku peaaegu 27 000 laevast; peab kahetsusväärseks, et Hiina poolt vastuvõetud „kontrollimäärust“ kohaldatakse ainult tema kaugpüügilaevastiku suhtes, mis moodustab kõigest väikese osa Hiina laevastikust;

2. julgustab komisjoni nõudma, et kõikidel kalalaevadel oleks IMO identifitseerimisnumber, ja keelama mugavuslippude kasutamise; nõuab üldsuse juurdepääsu teabele kalalaevade tegeliku omandiõiguse kohta kõikide lippude puhul;

3. kutsub komisjoni üles nõudma Hiina ametiasutustelt suuremat läbipaistvust Hiina kaugpüügilaevastike kalapüügi ja kalanduskokkulepete osas;

4. märgib, et kalanduskokkulepped Hiina Rahvavabariigi ja kolmandate riikide vahel on rohkenemas; peab kahetsusväärseks nende kokkulepete, litsentside ja lubade vähest läbipaistvust;

5. nõuab, et Hiina ratifitseeriks ja rakendaks FAO lepingut sadamariigi meetmete kohta; kutsub rannikuriike üles avalikustama kaugpüügilaevade rikkumised ja sanktsioonid;

Euroopa Liidu kaitsmine ebaausate kaubandustavade eest

6. kutsub liikmesriike üles püügi jälgitavuse ja aruandluse süsteemiga seoses ELi õigusakte rangelt jõustama; soovib, et koguksime teavet Hiina laevade püütud toodete arvu kohta, mis seejärel sisenevad ELi turule;

7. julgustab Hiinat ja riike, kellega ta on sõlminud kalanduskokkulepped, tugevdama oma suutlikkust kontrollida, avastada, ennetada ETR-kalapüügiga seotud juhtumeid ja neile reageerida; teeb ettepaneku, et komisjon toetaks neid jõupingutusi tehnilisest küljest;

8. julgustab ELi mereandide tootjaid mitmekesistama oma esmase töötlemise partnereid;

9. rõhutab, et tänu autonoomsetele tariifikvootidele on Hiina oma importi Euroopa Liitu märkimisväärselt suurendanud; on seisukohal, et see tekitab turumoonutusi koos jaanuarikuu massilise impordiga, mis ei vasta konkreetsele nõudlusele; märgib, et Hiina import on järk-järgult suurenenud 25 000 tonnilt 2017. aastal 50 000 tonnile 2020. aastal;

10. märgib, et Hiina toetab oma majandusvööndites ja avamerel tegutsevaid laevastikke; rõhutab, et WTO kalandustoetuste kokkuleppe hiljutine allkirjastamine 2022. aasta juunis peaks väljamakstavaid summasid piirama;

Kalavarude, inimõiguste ja toidualase sõltumatuse kaitsmine

11. märgib, et Hiina kalalaevastiku intensiivne tegevus kipub kalavarusid kahandama; on seisukohal, et püügimahu kindlaksmääramiseks tuleks hinnata sihtliikide seisukorda;

12. julgustab kehtestama majandamiskavasid riikides, kellega ELil on säästva kalapüügi partnerluslepingud; märgib, et Mauritaaniaga sõlmitud säästva kalapüügi

partnerlusleping, mis sisaldab pelaagiliste liikide majandamiskava, on vähendanud kõigi neid kalaliike püüdvate laevade püügisurvet;

13. kutsub komisjoni üles töötama välja strateegia, et tulla toime asjaoluga, et Hiina impordib üha enam kalajahu mujalt maailmast; rõhutab, et selline import võib ohustada toiduga kindlustatust Aafrikas;

14. kutsub komisjoni üles kasutama määrust (EL) 2020/1998 Hiina äriühingute suhtes, keda Ameerika Ühendriikide rahandusministeerium on juba karistanud, ja vajaduse korral laiendama seda meedet teistele äriühingutele, keda süüdistatakse inimõiguste rikkumises;

Hiina ja ELi vahelise dialoogi järjepidevuse tagamine

15. rõhutab koostööd Hiinaga ülemaailmsel tasandil FAOs, piirkondlikes kalandusorganisatsioonides ja WTOs, et töötada välja ETR-kalapüügi vastane ülemaailmne poliitika ja eeskirjad;

16. kutsub ELi ja Hiinat üles tegema tihedat koostööd mere bioloogiliste ressursside säästvaks kasutamiseks, ookeanide (eelkõige kalanduse) majandamiseks ning ETR-kalapüügi vastaseks võitluseks;

17. märgib lahknevust merendus- ja kalandusasjade peadirektoraadile seoses Hiinaga eraldatud inim- ja rahaliste ressursside ning tegelike vajaduste vahel; nõuab tasakaalustamist, et tagada dialoogi jätkumine;

°

° °

18. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

SELETUSKIRI

Raportöör soovib tuua välja neli peamist strateegilist telge Hiina kalapüügi tagajärgedele reageerimisel.

Esimene telg on püügitegevuse läbipaistvus. Oluline on paremini mõista Hiina laevastike püügikoormust ja püügi teostamise tingimusi, et seadusandja saaks sellele tõhusalt ja asjakohaselt reageerida. Hinnanguliselt jääb Hiina kaugpüügilaevade arv 900 ja 2900 vahele. Hetkel on meil liiga vähe teavet Hiina laevade püügi, saadavate toetuste ning Hiina ja kolmandate riikide vahel sõlmitud lepingute sisu kohta. Nende andmete puudumine takistab oluliselt kalavarude nõuetekohast majandamist ega võimalda tagada tingimusi reguleeritud, kestlikuks ja inimõigustel põhinevaks püügitegevuseks. Raportööri arvates on seega esmatähtis selle teabe kogumine ja Hiina julgustamine suurema läbipaistvuse suunas liikuma.

Teine telg on Euroopa kalatööstuse kaitsmine ebaausate kaubandustavade eest. Kalavarude säästev majandamine on võimalik ainult ühisest kalanduspoliitikast lähtuvate rangete ja ambitsioonikate eeskirjade järgimisel. Siiski on meie kaluritele kehtestatud nõuetest kasu vaid siis, kui neid kohaldatakse ka toodete suhtes, mida me ELi impordime. Sellest vaatenurgast kujutab Hiina endast suurt ohtu Euroopa kalandussektori elujõulisusele, arvestades selle kasvavat tähtsust Euroopa turu jaoks ja püügi läbipaistvuse puudumist. Seetõttu teeb raportöör ettepaneku tugevdada imporditavate toodete jälgitavust, et tagada vastavus meie sotsiaalsetele ja keskkonnastandarditele ning eelkõige, et need ei tuleneks ETR-kalapüügist. Raportöör nõuab ka õiglasemat konkurentsi, rakendades tõhusalt 2022. aasta juunis sõlmitud WTO kokkulepet kahjulike kalandustoetuste kohta.

Raportööri väljatoodud kolmas telg puudutab vajadust kaitsta nii kalavarusid kogu maailmas kui ka inimõigusi ja toidualast sõltumatust. ELi keskkonnakaitse ja inimõiguste austamise eesmärkide saavutamiseks tuleb leida vastukaja rahvusvahelisel tasandil. See on sätestatud ka ühise kalanduspoliitika artiklis 28 või pooleliolevates töödes, mis käsitlevad sunniviisilise töö kaudu saadud toodete keelustamist ja äriühingute hoolsuskohustust ning millele raportöör oma ettepanekus viitab. Hiina avaldab oma intensiivse püügitegevuse ja läbipaistvuse puudumise tõttu märkimisväärset survet ülemaailmsetele kalavarudele. Mõnikord teeb ta seda inimõiguste arvelt, kusjuures on arvukalt viiteid sunniviisilise töö kasutusele. Selline surve kalavarudele võib ohustada toidualast sõltumatust, eelkõige Lääne-Aafrikas, kus kalajahu tootmiseks krahmatakse kokku kohalike elanike toitmiseks vajalikke ressursse. Ainuüksi Hiina import moodustab ligikaudu 50 % kogu maailma kalajahu impordist, mistõttu on see seos asjakohane. Lisaks ilmsele probleemile seoses kalavarude kestvusega, on kaalul toidualane sõltumatus ja inimõiguste kaitse maailmas. Raportöör kutsub seega üles võtma piiravaid meetmeid äriühingute suhtes, kes ei austa inimõigusi, ning hindama vajaduse korral kalavarude seisukorda (eelkõige nende varude olukorda, mida plaanib Hiina kalajahu tootmiseks kasutada).

Neljandas teljes nõuab raportöör ELi ja Hiina vahelise dialoogi jätkamist, et saavutada säästvam kalapüük. Kalapüük on üks neist küsimustest, milles mitmepoolsed organid jõuavad veel tänagi kokkuleppele. Viimasteks näideteks on 2023. aasta märtsis sõlmitud ÜRO avamereleping ja 2022. aasta juunis sõlmitud WTO kalandustoetuste kokkulepe. Hiina on viimastel aastatel teinud edusamme ka ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastases võitluses. Seetõttu kutsub raportöör üles jätkama dialoogi nii kahepoolselt Hiinaga

kui ka mitmepoolselt FAO, piirkondliku kalandusorganisatsiooni ja WTOga, et saavutada säästvam ja paremini reguleeritud kalapüük.

Kokkuvõttes saab EL tegutseda ja peab tegutsema, et muuta kalapüük maailmas säästvamaks. See algab meie endi tavade pidevast täiustamisest sidusrühmadega konsulteerides, et näidata õiget suunda. Kuid meie kalurite jõupingutused on tulutud, kui eeskirju kohaldatakse ainult nende suhtes ning neis ei võeta arvesse kolmandate riikide laevastike püügitegevust. Hiinal, kui maailma kalapüügis olulisel osalejal, on keskne roll. Seetõttu peab ta liikuma läbipaistvama, säästvama ja paremini reguleeritud kalapüügi suunas.